

Siilinjärven viranomaislautakunta
PL 5
71801 Siilinjärvi
ymparistonsuojelu@siilinjarvi.fi

Lausunto Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä

Siilinjärven viranomaislautakunta on 29.1.2024 päivätyllä lausuntopyynnöllä pyytänyt Siilinjärven kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelumääräysten luonnoksesta.

Ympäristönsuojelumääräyksillä täydennetään ympäristönsuojelua koskevaa lainsäädäntöä siten, että kunnan ympäristön erityispiirteet ja paikalliset olosuhteet otetaan huomioon. Määräyksiin on otettu ensisijaisesti toimintoja, joista aiheutuu hajapäästöjä tai tilapäisiä päästöjä.

Terveydensuojeluviranomaisen käytössä oleva lausuntomateriaali koostuu Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä (luonnos), Siilinjärven kunnan ympäristönsuojelumääräysten perusteluista (luonnos), sekä liitteenä olevista pohjavesialueiden kartoista (yht. 5 kpl) sekä pohjavedenottamoiden suoja-aluekartasta.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Terveydensuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan ympäristönsuojelumääräykset on laadittu kattavasti. Terveydensuojeluviranomaisen yksittäiset kommentit eri asiakohtiin esitetään alla:

Yleiset kommentit

- Määräysten alussa olisi hyvä olla mainita (esim. ensimmäisellä sivulla), että määräyksiä luetaan yhdessä perusteluosion kanssa.
- Määräyksissä on paikoin annettu toimenpide-esimerkkejä. Onko esimerkkien tarpeen olla määräyksissä, vai olisiko niiden paikka perusteluosiossa?

5 § Ajoneuvojen, koneiden, veneiden ja muiden vastaavien laitteiden pesu

- Pesujen olisi suositeltavaa tapahtua pohjavesialueen ulkopuolella.

6 § Eläinsuojien ja maitohuoneiden jätevedet

1 mom. *Pesuveudet ja jalostukseen kelpaamaton maito voidaan johtaa myös virtsa- tai lietesäiliöön.*

- Onko tarpeen määritellä mikä määrä jalostukseen kelpaamatonta maitoa voidaan laittaa virtsa ja lietesäiliöön? Voiko virtsa ja lietesäiliön täyttää esimerkiksi kokonaan jalostukseen kelpaamattomalla maidolla. Jos voi, niin onko tarpeen antaa ohjeistusta tällaisen maitomäärän jatkokäsittelystä (esim. suuria määriä jalostukseen kelpaamatonta maitoa ei voi levittää peltoalueille).

7 § Talousjätevesien käsittely

1 mom. *Pilaantumiselle herkillä alueilla ja erityisen kuormittavissa kohteissa on noudatettava talousjätevesien ohjeellisia puhdistusvaatimuksia.*

- Voisiko em. lauseeseen täsmentää, minkä lain/ohjeen mukaisia talousvesien ohjeellisia puhdistusvaatimuksia tässä tarkoitetaan. Tai että ohjeelliset puhdistusvaatimukset on selitetty määritelmässä, niin lukija ymmärtää tarkastaa asian oikeasta paikasta.

3 mom. *Pohjavesialueilla on noudatettava ohjeellisen puhdistusvaatimuksen lisäksi seuraavaa:*

- *vesikäymäläjätevesiä sisältävien jätevesien imeyttäminen maahan on kiellettyä. Vesi-
käymäläjätevesiä sisältävät jätevedet on johdettava yleiseen viemäriin, umpisäiliöön tai
vaihtoehtoisesti jätevedet on käsiteltävä ohjeellisen puhdistusvaatimuksen mukaisesti ja
johdettava pohjavesialueen ulkopuolelle.*

- Terveystieteiden viranomaisen muistuttaa, että pohjavesialueella jätevesijärjestelmät on huollettava ja hoidettava niin, ettei jätevesien käsittely aiheuta hajua tai hygieniahaittaa tai maaperän likaantumista. Pohjavesialueella sijaitsevan umpisäiliön on oltava tiivis ja umpisäiliöiden rakenteellinen kunto/tiiveys on suositeltavaa tarkastaa säännöllisesti. Jätevesisäiliön täyttymistä on suositeltavaa seurata ylivuotojen ehkäisemiseksi (täyttymishälytin).

3 mom. *Pohjavesialueilla on noudatettava ohjeellisen puhdistusvaatimuksen lisäksi seuraavaa:*

- ***varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella harmaiden jätevesien imeyttäminen maahan on kiellettyä.*** Muulla pohjavesialueella harmaat jätevedet voidaan johdattaa kaksiosaisen saostussäiliön kautta maasuodattamoon tai käsitellä muulla puhdistus-
teholtaan siihen rinnastettavalla menetelmällä ja imeyttää maahan.

- ***vähäiset harmaat jätevedet voidaan imeyttää maahan koko pohjavesialueella.***

- Tummennetulla esitetyt tekstit vaikuttavat olevan ristiriidassa keskenään.

4 mom. Vedenottamoiden suoja-alueilla (liitekartta 2) jätevesien imeyttäminen maahan on kiellettyä.

- Liitteessä 2 on esitetty Koivuniemen ja Hakkaralan vedenottamoiden suoja-alueet. Kaikkien vedenottamoiden suoja-alueiden rajaa ei ole ilmeisesti määritelty. Voisiko tekstiin mainita selkeyden vuoksi, että suoja-alueet koskettavat vain Hakkaralan ja Koivuniemen vedenottamoita.

6 mom. Kelluvien saunojen jätevedet on kerättävä umpisäiliöön, joka on tyhjennettävä viemäriverkostoon tai jätevesijärjestelmään. Ko. jätevedet voidaan imeyttää myös maahan omalla kiinteistöllä, jos kyseessä on vähäiset jätevedet.

- Tulisiko tässä yhteydessä huomioida myös matkailuautojen ja erityisesti veneiden jätevesien käsittely?
- Vähäisten jätevesien määritelmä on kerrottu ympäristönsuojelumääräysten alussa, mutta lukija ei välttämättä huomaa tarkistaa määritelmiä. Monet mieltävät, että termi "jätevedet" tarkoittavat niin sanottuja mustia ja harmaita jätevesiä, ellei erikseen ole täsmennetty kummasta asiasta on kyse. Tämän vuoksi lukijalle voi muodostua virheellisesti mielikuva, että jätevedet, jotka sisältävät myös vesivessajätevesiä, voi imeyttää maahan omalla kiinteistöllä.
- Aiemmin 7§ 3 mom kohdassa puhutaan vähäisistä harmaista jätevesistä. Olisiko selkeämpää siirtyä käyttämään kaikissa kohdissa termiä vähäiset harmaat jätevedet?

8 § Jätevesijärjestelmän sijoittaminen

3mom. Määrältään vähäiset jätevedet, esimerkiksi pesuvedet saunasta, voidaan imeyttää suoraan maahan lähemmäksi kuin 20 metriä rantaviivasta.

- Olisiko tässäkin kohti selkeämpi käyttää termiä vähäiset harmaat jätevedet?

4mom. Maahanimeyttämön jakokerroksen pohjasta on oltava vähintään 1 metrin suojaetäisyys ylipään pohjaveden pintaan. Maasuodattamon kokoomakerroksen pohjasta on oltava vähintään 0,25 metrin etäisyys ylimmästä pohjaveden pinnasta.

- Saako tämän mukaan maahanimeyttämön rakentaa pohjavesialueelle?
- Ovatko suojaetäisyydet riittävät pohjavesialueella/pohjaveden muodostumisalueella?

9 § Mattojen ja pyykin pesu vesistössä

- Pitäisikö otsikon olla pelkästään Mattojen ja pyykin peseminen? Yleiset matonpesupaikat eivät sijaitse vesistössä.
- Onko tarvetta määritellä, mikä määrä pesuvettä (esim. vähäinen määrä) voidaan imeyttää maahan esimerkiksi pohjavesialueella?

10 § Lumen vastaanottopaikat

- Lumen vastaanottopaikkaa valittaessa on otettava huomioon myös lähialueiden mahdolliset talousvesikaivot. Lumien sulamisvedet eivät saa aiheuttaa veden laadun heikkenemistä talousvesikaivoille.

3 LUKU. Maatalouden päästöjen rajoittaminen

11 § Lannoitteiden ja torjunta-aineiden käyttö

3 mom. Talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille tulee jättää vähintään 10 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta eikä käsitellä torjunta-aineilla.

- Tästä kohdasta muodostuu mielikuva, että, kaikkia lannoitteita ja torjunta-aineita voi käyttää 10 metrin suojaetäisyyden jälkeen. Terveysturvallisuuden muistuttaa, että monet tekijät, kuten maaperän koostumus, kaltevuus ja kasvillisuus vaikuttavat siihen, kuinka kaukana liikaavia toimintoja voi sijaita kaivoon nähden. Ympäristönsuojelumääräyksien perusteluissa on myös esitetty nitraattiasetuksen mukainen 30–100 m vyöhyke. Myös torjunta-aineiden käyttöturvallisuustiedotteet tulee tarkastaa (esim. saako käyttää pohjavesialueella tai kaivojen lähetyvillä).

4 mom. Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kiellettyä 10 metriä lähempänä vesistöä, ellei

- nestemäistä lantaa tai lannoitevalmistetta levitetä multaavana sijoituslevityksenä tai
- kuivalantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita, joiden kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 prosenttia, mullata vuorokauden kuluessa levityksestä.

- Onko vesistöön päin viettävälle maaperälle määritelty maksimikaltevuutta, jonka jälkeen 10 metrin suojaetäisyys ei olisikaan riittävä?

5 LUKU. Ilmansuojelu

- Pölyävissä töissä (rakennusten hiekkapuhallus, huolto, kunnossapito- ja purkutyöt) on noudatettava erityistä huolellisuutta myös pohjavesialueella
- Onko ilmansuojelu kohdassa tarpeen käsitellä puun pienpoltosta aiheutuvia savuhaittoja? Esimerkiksi märän tai likaisen puun polttaminen voi aiheuttaa merkittäviä savuhaittoja.
- Onko tarvetta huomioida savusaunojen rakentaminen/lämmittäminen asema-kaava-alueella?

7 LUKU. Kemikaalien käsittely ja varastointi

23 § Nestemäisten kemikaalien säilyttäminen ja varastointi

2 mom. Pilaantumiselle herkillä alueilla nestemäisten kemikaalisäiliöiden on oltava kaksi-vaippaisia ja ne on sijoitettava tiiviin maaperäsuojauksen päälle.

- Pohjavesialueella suositeltavaa olla maanpäällisiä kemikaalisäiliöitä, ei maanalaisia.

24 § Polttonesteen täyttö- tai jakelupaikka

2 mom. Tilapäisessä käytössä olevat, esimerkiksi työmailla sijaitsevat polttonesteen täyttöpaikat on sijoitettava kemikaaleja läpäisemättömälle, tiiviille alustalle.

- Tilapäiset polttonesteen täyttö- ja jakelupaikat on pyrittävä perustamaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Myös tilapäisillä polttonesteen jakelupaikoilla on oltava imeytysainetta ja kalustoa mahdollisten vuotojen keräämistä ja poiskuljettamista varten.

25 § Maalämpöjärjestelmien rakentaminen. Rakennettaessa maalämpöjärjestelmiä on huolehdittava siitä, ettei energiakaivojen poraamisessa syntyvää kiviainesta tai veden ja kiintoaineksen muodostamaa lietettä joudu suoraan vesistöön tai viemäriin.

- Voisiko tekstiin tarkentaa mitä viemäriä kohdassa tarkoitetaan (jätevesi-, hulevesi-, sadevesiviemäri)?

Siilinjärvellä 12.3.2024

Anni Aallosvirta
Ympäristöterveystarkastaja